

UZAKTAN EĞİTİM DÖKÜMANLARI TARTIH

20-26 NİSAN NOTU OSMANLI DEVLETİNDE ENDÜSTRİYEL ÜRETİME GEÇİŞ

18. YY. Avrupa da klasik üretim tarzı olan loncalar ile yeni üretm tarzının çatıştığı bir dönem oldu.

Adam smith 'MİLLETLERİN ZENGİNLİĞİ' adlı eserinde loncaların kapatılmasını çünkü bu üretm tarzının yeni üretim tarzını engellediğini iddia etmişti.

Onun bu çağrısı başa İngiltere de olmak üzere Avrupa da yankı buldu ve loncalar kapatıldı. Özellikle **İngiltere de 1760 yılında James watt'ın buharlı makineleri icadıyla başlayan sanayi inkılabı** ile hayvan ve insan gücüne dayalı üretimden buharlı makinelere dayanan seri üretime geçildi.

Özellikle sanayi inkılabı ile seri üretime geçilmesi hammadde ve Pazar arayışını da beraberinde getirdi ve sömürgecilik hız kazandı

BALTA LİMANI TİCARET ANTLAŞMASI

Osmanlı devletinde üretim **LONCA teşkilatına** dayalı el emeğine dayalı olarak yapılıyordu. Özellikle Avrupa da coğrafi keşifler ve daha sonra gerçekleşen sanayi devrimi ile seri üretime geçerken Osmanlı devleti bu hamleyi gerçekleştirmedi. Bunda Osmanlı ekonomisinin kapalı bir yapıya sahip olması gereken sermaye birikiminin olmayışı ve yeterli bilgi ve birikime sahip iş gücünün olmayışı etkili idi.

Özellikle 3. Selim ve 2. Mahmut döneminde gerçekleşen girişimler ise daha ziyade halkın günlük ihtiyacını gidermeye yönelik ve askeri saha ile ilgili girişimlerdi.

Bu dönemde Osmanlı ekonomisi üzerinde özellikle Fransa ve İngiltere etkili idi. Bu iki devlet Kapitülasyonlar ile Osmanlı ekonomisini adeta yönlendirmiştir.

1838 yılında İngiltere ile imzalanan Balta limanı antlaşması ile adeta Osmanlı devleti bu devletlerin açık pazarı haline geldi. Avrupa'nın ucuz ve kaliteli mallarının Osmanlı pazarına girişi Osmanlı sanayisi ve ekonomisini çökertmiş rekabet edemez hale getirmiştir.

Osmanlı idaresi bu durum üzerine Avrupalı devletlerle rekabet edebilmek için bir dizi önlem aldı. 1840- 1860 arasında devletçi bir ekonomik model devreye sokuldu. Bu doğrultu da Batılı tarzda fabrikalar ve imalathaneler açıldı.

Balta limanı antlaşmasına göre;

* tekel sistemi kaldırıldı ve İngilizlere istedikleri kadar hammadde satın alma imkanı sağlandı.

* İngiliz malları iç piyasaya girdi.